TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Doanh nghiệp trở lại mạnh mẽ, nhưng động lực tăng trưởng vẫn cần thêm “cú hích” thể chế

17:25 18/07/2026

Làn sóng doanh nghiệp gia nhập và quay trở lại thị trường trong nửa đầu năm 2026 đang tạo nên một trong những tín hiệu tích cực nhất của nền kinh tế sau nhiều năm chịu tác động từ suy giảm cầu toàn cầu và biến động thương mại quốc tế. Tuy nhiên, phía sau những con số tăng trưởng ấn tượng, các chuyên gia cho rằng sức bật của khu vực doanh nghiệp chỉ có thể được duy trì nếu quá trình cải cách thể chế tiếp tục được đẩy nhanh và đi vào thực chất.

Sự trở lại của niềm tin đầu tư

Bức tranh doanh nghiệp sáu tháng đầu năm 2026 cho thấy xu hướng phục hồi đang diễn ra rõ nét. Theo Cục Thống kê (Bộ Tài chính), gần 111.700 doanh nghiệp được thành lập mới, tăng gần 65% so với cùng kỳ năm trước. Tổng vốn đăng ký vượt 1,35 triệu tỷ đồng, trong khi quy mô vốn bình quân của mỗi doanh nghiệp cũng tăng hơn một phần ba.

Nếu cộng cả phần vốn bổ sung của các doanh nghiệp đang hoạt động, lượng vốn đưa vào nền kinh tế trong nửa đầu năm lên tới gần 3,1 triệu tỷ đồng. Không chỉ số lượng doanh nghiệp tăng, quy mô đầu tư lớn hơn cũng phản ánh tâm lý sẵn sàng đầu tư dài hạn của khu vực tư nhân sau thời gian dài thận trọng.

Làn sóng doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động phản ánh niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp vào triển vọng phục hồi và tăng trưởng của nền kinh tế. Ảnh minh họa

Một tín hiệu đáng chú ý khác là hơn 58.100 doanh nghiệp quay trở lại hoạt động. Điều này cho thấy không chỉ các nhà đầu tư mới mà ngay cả những doanh nghiệp từng rút lui khỏi thị trường cũng đang nhìn thấy cơ hội phục hồi.

Diễn biến tích cực xuất hiện ở nhiều lĩnh vực, từ nông nghiệp, công nghiệp đến xây dựng, cho thấy dòng vốn đang có xu hướng phân bổ đa dạng hơn thay vì chỉ tập trung vào một vài ngành như trước.

Niềm tin của cộng đồng doanh nghiệp cũng được phản ánh qua nhiều khảo sát độc lập.

Theo EuroCham, Chỉ số Niềm tin Kinh doanh (BCI) trong quý II/2026 đạt gần 80 điểm - tiến sát mức cao nhất trong nhiều năm. Đa số doanh nghiệp châu Âu đánh giá điều kiện kinh doanh tại Việt Nam tiếp tục cải thiện bất chấp bối cảnh kinh tế thế giới còn nhiều biến động.

Trong khi đó, khảo sát của Ngân hàng UOB cho thấy tới 85% doanh nghiệp Việt Nam giữ tâm lý lạc quan về triển vọng kinh doanh, cao gần gấp đôi so với năm trước. Hơn 90% doanh nghiệp kỳ vọng kết quả kinh doanh sẽ khả quan hơn trong năm 2026.

Những chỉ số này cho thấy Việt Nam vẫn duy trì được sức hấp dẫn đối với cả doanh nghiệp trong nước và nhà đầu tư nước ngoài, đồng thời củng cố kỳ vọng

về một chu kỳ tăng trưởng mới.

Điều doanh nghiệp cần không chỉ là vốn

Mặc dù dòng vốn đầu tư đang cải thiện, nhiều chuyên gia cho rằng những khó khăn lớn nhất của doanh nghiệp hiện nay đã thay đổi đáng kể so với vài năm trước.

Theo ông Phạm Ngọc Thạch, Phó Trưởng Ban Pháp chế, Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI), vấn đề nổi cộm hiện nay không còn là khả năng tiếp cận vốn mà là khả năng mở rộng thị trường và tìm kiếm khách hàng.

Khảo sát của VCCI cho thấy hơn 60% doanh nghiệp coi việc tìm đầu ra cho sản phẩm là trở ngại lớn nhất. Điều này phản ánh sức mua trong nước và nhu cầu của thị trường quốc tế dù đã cải thiện nhưng chưa phục hồi đồng đều.

Ở chiều ngược lại, môi trường kinh doanh vẫn còn nhiều yếu tố khiến doanh nghiệp thận trọng khi xây dựng kế hoạch đầu tư dài hạn.

Khoảng ba phần tư doanh nghiệp cho biết vẫn gặp khó khăn trong tiếp cận tín dụng nếu không có tài sản bảo đảm. Đáng chú ý hơn, chỉ một tỷ lệ rất nhỏ doanh nghiệp có thể dự báo thường xuyên những thay đổi của chính sách, cho thấy tính ổn định và minh bạch của môi trường pháp lý vẫn cần tiếp tục được cải thiện.

Theo các chuyên gia, đây mới là yếu tố quyết định khả năng duy trì làn sóng đầu tư trong những năm tới.

Ông Nguyễn Quốc Hiệp, Chủ tịch Hiệp hội Nhà thầu xây dựng Việt Nam, đánh giá cao quyết tâm cải cách của Chính phủ khi nhiều quy định pháp luật được sửa đổi với tốc độ nhanh chưa từng có. Tuy nhiên, cùng với tiến độ, doanh nghiệp cũng mong muốn quá trình xây dựng chính sách có thêm thời gian tham vấn để các quy định khi ban hành sát hơn với thực tiễn.

Đối với ngành xây dựng, những điểm nghẽn liên quan đến quy hoạch, giải phóng mặt bằng, định giá đất và hệ thống định mức vẫn là những rào cản lớn ảnh hưởng tới tiến độ triển khai các dự án.

Trong khi đó, ông Ngô Sỹ Hoài, Tổng Thư ký Hiệp hội Gỗ và Lâm sản Việt Nam, cho rằng trong bối cảnh thương mại quốc tế ngày càng nhiều biến động, doanh nghiệp không thể chỉ dựa vào lợi thế chi phí mà cần chuyển mạnh sang nâng cao giá trị gia tăng thông qua xây dựng thương hiệu, cải thiện năng lực thiết kế và đa dạng hóa thị trường xuất khẩu.

Theo các chuyên gia kinh tế, làn sóng doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động là tín hiệu đáng khích lệ, nhưng đây mới chỉ là điều kiện cần cho tăng trưởng. Điều kiện đủ nằm ở khả năng tiếp tục cải thiện chất lượng môi trường kinh doanh, nâng cao hiệu quả thực thi chính sách và tạo sự ổn định để doanh nghiệp yên tâm đầu tư dài hạn.

Nếu những rào cản về thể chế được tháo gỡ đồng bộ, dòng vốn đang hình thành sẽ không chỉ giúp gia tăng số lượng doanh nghiệp mà còn tạo nền tảng cho một khu vực kinh tế tư nhân có sức cạnh tranh cao hơn, đóng góp mạnh mẽ hơn vào mục tiêu tăng trưởng nhanh và bền vững trong những năm tới.

Minh Thành (t/h)